

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

YARA NORGE AS AVD HYDROVEGEN PORSGRUNN
Postboks 1123
3905 Porsgrunn

Oslo, 10. september 2019

Deres ref.:
Annette Kuhn

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/280
Saksbehandler:
Britt Endre

Revisjonsrapport

Revisjon ved Yara Norge, Yara Porsgrunn

Kontrollnummer: 2019.007.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Annette Kuhn

Fra Miljødirektoratet:
Britt Endre

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Gro Hagen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Yara Norge AS, Yara Porsgrunn (Yara Porsgrunn) under sluttmøtet den 30. august 2019. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 26. - 30. august 2019. Rapporten er å anse som endelig.

Miljødirektoratet avdekket 1 avvik og ga 3 anmerkninger under revisjonen.

Avvik:

- Ett av utslippsstedene fra ammoniakfabrikken er ikke i overensstemmelse med tillatelsen

Anmerkninger:

- Prosedyren for deklarerer til produktregisteret kan forbedres
- Yara Porsgrunn sitt måleprogram kan forbedres
- Strategidokumentet for Yara Porsgrunn kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Yara Porsgrunn må sende en skriftlig bekreftelse innen 1. november 2019 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

10. september 2019	Britt Endre		Einar Knutsen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Telemark ved miljøvernavdelingen
- Porsgrunn kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: YARA NORGE AS AVD HYDROVEGEN PORSGRUNN	
Organisasjonsnr.: 974100169	Eies av: 984015666
Bransjenr. (NACE-kode): 20.150 - Produksjon av gjødsel, nitrogenforbindelser og vekstjord	

Kontrollert enhet

Navn: Yara Norge, Yara Porsgrunn	Anleggsnr.: 0805.0039.01
Kommune: Porsgrunn	Fylke: Telemark
Anleggsaktivitet: Mineralsk industri, unntatt pukverk	Gebysats: 2
Tillatelse gitt: 1. mars 2011	Sist endret: 21. januar 2019

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Tilsynet er gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Revisjonens tema

- Miljøstyringssystem
- Internkontroll
- Vedlikehold utslippsrelatert utstyr
- Utslipp til luft
- Utslipp til vann
- Storulykke §7
- Deklarering til produktregisteret

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Yara Porsgrunn plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Yara Porsgrunn innen 1. november 2019 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert, eventuelt hvordan de vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Britt Endre.

4. Gebyr for revisjonen

Yara Porsgrunn er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 28. februar 2019). Dette betyr at dere skal betale kr. 180 500,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for flerdagstilsyn.

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Klima- og miljødepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 30. august 2019. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Avvik 1

Ett av utslippsstedene fra ammoniakkfabrikken er ikke i overenstemmelse med tillatelsen

Avvik fra: Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Yara Norge AS avd. Porsgrunn, sist endret 12.07.2018, punkt 3.3

Kommentar:

I tillatelsen punkt 3.3 Utslippssted for prosessavløp, står det at avløpsledningen for prosess- og kjølevann fra ammoniakkfabrikken skal føres ut i Gunneklevfjorden. Det står også at dersom strippetårn for prosessavløpsvann er ute av drift på grunn av lengre vedlikeholdsarbeid eller uregelmessig drift, skal avløpet føres til Frierfjorden via hovedkloakk HK-F20.

Under revisjonen bekreftet virksomheten at det er tre avløpsledninger fra fabrikken, hvorav en går til Frierfjorden (strøm 5) og to går til Gunneklevfjorden (strøm 3 og 4). Dette vises også i et blokkdiagram for ammoniakkfabrikken (sist korrigert 08.02.07). Avløpsstrøm 5 er omfattet av måleprogrammet og totalutslippet er innenfor kravet for utslipp til vann fra denne fabrikken.

I virksomhetens prosedyre L-AMM-202 Utslippsregistrering og kontroll fra ammoniakkfabrikk (driftskontrollprogram) står det i punkt 4.1 at hovedmengden av utslipp til sjø pumpes ut i Frierfjorden.

Avløpsstrøm 5 fra ammoniakkfabrikken er ikke i overenstemmelse med tillatelsen med hensyn til utslippssted.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen.

Anmerkning 1

Prosedyren for deklarerer til produktregisteret kan forbedres

Kommentar:

Yara Norge AS er registrert som ansvarlig firma i produktregisteret, men det er Yara Porsgrunn AS sammen med flere andre Yara enheter som deklarerer og årsoppdaterer til produktregisteret. Yara Porsgrunn viste under revisjonen en oversikt over alle deklarete produkter med tilhørende mengdeopplysninger fordelt på de forskjellige Yara enhetene.

Prosedyrene L-213 Anskaffelse og håndtering av kjemikalier i Yara Porsgrunn og L-216 Dokumentasjon og godkjenning av produksjon av nye produkter med sjekklister, beskriver hvordan YARA Porsgrunn håndterer deklarerer.

Prosedyrene kan forbedres ved å beskrive hvordan de ulike enhetene samarbeider om deklarerer og årsoppdatering til produktregisteret.

Anmerking 2

Yara Porsgrunn sitt måleprogram kan forbedres

Kommentarer:

Tillatelsen har satt krav til at virksomheten skal gjennomføre målinger til utslipp av vann, luft og støy til omgivelsene og ha et måleprogram som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll.

Ved utarbeidelse av måleprogrammet skal virksomheten velge prøvetakingsfrekvens som gir representative prøver, vurdere usikkerhetsbidragene ved de ulike trinnene i målingene (volumstrømsmåling-prøvetaking-analyse-beregning) og beskrive de ulike trinnene i målingene og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå.

Måleprogrammet skal beskrive de ulike trinnene i målingene og begrunne valgte metoder og hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal framgå av måleprogrammet.

Miljødirektoratet har gjort en stikkprøve av Yara Porsgrunn sitt måleprogram som har avdekket noen svakheter som kan forbedres:

Yara Porsgrunn har et måleprogram som består av veldig mange dokumenter. Dette medfører at den totale oversikten over måleprogrammet blir noe uoversiktlig.

I prosedyren L -211 (utslippskontroll i Yara Porsgrunn) pkt. 5.2 står det at retningslinjer for den daglige oppfølging av utslippene til luft og vann skal beskrives i driftskontrollprogram og skal inneholde opplysninger om hva som skal måles, metode, sted, hyppighet, utslippsgrenser, takverdier og normalverdier. Det er for hver fabrikk (Fullgjødsel 2, 3 og 4-, Salpetersyre-, Ammoniakk og Kalksalpeter) utarbeidet et driftskontrollprogram med tilhørende mange vedlegg. I tillegg har N-Lab flere prosedyrer som også inneholder opplysninger som kreves i et måleprogram. For eksempel vurdering av usikkerhet og kvalitetssikring av utslippsmålinger.

Driftskontrollprogrammene er utformet noe forskjellig som gir et uoversiktlig bilde av om det inneholder alle opplysninger som egne retningslinjer krever. Jf. L-211 pkt. 5.2. Eksempler (ikke uttømmende liste):

- I driftskontrollprogram for Fgj2 punkt 7.1 (Måleprogram) henvises det til at målemetoder og frekvens for utslippspunktene til luft er beskrevet i N-labs prosedyre uten nærmere referanse.
- I driftskontrollprogram for SSO punkt 4.4 er det opplyst at det er kontinuerlig oppsamling av vannprøver fra HKF14 og HKF15, men det er ikke ytterligere beskrevet noe om måleutstyr (produkttype) eller målefrekvens.
- I driftskontrollprogram for NII punkt 6.5 (prøvetaking og analyse) står det at det er montert et kontinuerlig prøveuttak i 2 avløpsledninger, men det er ikke ytterligere beskrevet noe om måleutstyr (produkttype) eller om prøveuttak er representativ for utslippet.

Anmerking 3

Strategidokumentet for Yara Porsgrunn kan forbedres

Kommentarer:

Yara Porsgrunn har utarbeidet et strategidokument for storulykke datert 21.mai 2019.

Den første delen gir en beskrivelse av Yara konsernet sitt arbeid med prosess sikkerhet (HOPS 0-04-Process Safety Management) i et topp til bunn perspektiv.

Yara Porsgrunn sine målsetninger og strategier for bekjemping av storulykke kommer lite fram i innledningen.

Under punkt 2 Beskrivelse av ledelsens rolle og ansvar, vises det til at HMS er et linjeansvar og med lenke til stillingsbeskrivelser. Det mangler beskrivelse av ledelsesfunksjoner med rolle og ansvar for storulykkearbeidet.

Strategidokumentet viser til sikkerhetsrapport og risikovurderinger uten at det gis en nærmere beskrivelse av dokumentenes betydning for virksomhetens strategi for å begrense storulykker.

I siste del av dokumentet vises det til Yaras Porsgrunn sitt styringssystem uten nærmere beskrivelse. Strategien skal synliggjøre at styringssystemet er grunnlaget for virksomhetens arbeid med å begrense storulykker.

8. Andre forhold

Salpetersyrefabrikken

Under revisjonen kom det fram at Yara Porsgrunn har gjort tiltak for å redusere utslippene betydelig av N₂O (lystgass) og NO_x ved alle fire salpetersyrefabrikker. Tiltakene er nye renseanlegg og at den fjerde fabrikken får nytt renseanlegg i løpet av 2020.

Oljekjeler

I salpetersyrefabrikken har de en dampsentral med tre oljefyrte kjeler. Under revisjonen ble det opplyst at dampsentralen er under ombygging, og bruk av tungolje avsluttes i 2019. De blir erstattet med to dieseltanker.

Støv

Kai området

Virksomheten lossar med grabb ulike råstoffer fra båt til silo på dypvannskai. Denne metoden for lossing har vært brukt siden sekstitallet. Råstoffene har varierende grad av støv.

Det er gjennomført tiltak for å redusere støv til omgivelsene. Tiltakene er blant annet:

- Sjekk av vindretning/styrke med vindmåler på kai før lossing
- lossing med topp på silo, men allikevel under siloens overkant
- rengjøring av kaidekke etter endt lossing
- innmelding og logging av mangler/feil på utstyr
- installasjon av kamera og vindmåler hos naboer i Fjellhøyveien (gjelder også fullgjødsselfabrikken)

Virksomheten opplyste at det også jobbes med langsiktige tiltak med å fortsette utskiftning av grabber med jevne intervaller. De vil også se på mulighetene for å kunne forbedre dagens tekniske løsning for lossing. Virksomheten gjennomfører nabomøter med jevne mellomrom.

Miljødirektoratet var på dypvannskai mens det ble losset råstoff fra båt til silo. Selv om det var lite vind, støvet det en del i losseoperasjonen. Vi observerte visuelt en lett sky av støv som fulgte utover elva.

Fullgjødsselfabrikken

Det har vært overutslipp av støv fra fullgjødsselfabrikken i 2018 og 2019.

Virksomheten opplyste at de har gjort og er gang med ulike tiltak i 2019 for å redusere støv utslipp. Noen av tiltakene er utskifting av gammelt utstyr (syklonbatterier) i fullgjødsel 3, forbedret metode for søk etter hull i posefilter i fullgjødsel 4 og kursing av operatører om utslipp til luft.

Diffuse utslipp

Yara Porsgrunn har i brev av 1. mars 2019 fra Miljødirektoratet fått pålegg om å kartlegge diffuse utslipp av støv til luft fra virksomheten med en frist 31. desember 2019. Yara Porsgrunn opplyser under revisjonen at kartlegging av diffuse utslipp er igangsatt.

Yara Porsgrunn samarbeider med Eramet i et prosjekt om nedfall av støv hos naboer for å vurdere mengder og helsefare.

Støy

Virksomheten har gjennomført en rekke tiltak for å redusere støy fra lossing og lasting ved kai.

Følgende tiltak er gjennomført:

- mer opplæring av kranførere ved losseaktivitet for å hindre metallyd fra grabb
- redusere forflytning av luker på natt for å hindre alarmer
- fjerning/påsetting av kiler for å sikre båtens luker på vei inn og ut og ikke ved kai.

Virksomheten har kartlagt støy i 2018 (ref. rapport fra Brekke & Strand Akustikk AS).

Miljødirektoratet har i brev av 5. august i år gitt Yara Porsgrunn frist til 31. desember 2019 å rette avvik på støy som overskrider grenser i virksomhetens tillatelse. De skal innen 30. september gi en skriftlig redegjørelse med forpliktende tids- og handlingsplan. Yara Porsgrunn opplyser under revisjonen at de vil gi en tilbakemelding innen de gitte frister.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 28. mai 2019: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 26. august 2019: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 26. august 2019 til 30. august 2019.
 - 22 personer ble intervjuet
- Befaringer til følgende steder: Kai for lossing, kontrollrom, utslippspunkt til vann og Lab
- Avsluttende møte 30. august 2019: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om begrenning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Miljødirektoratet

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved Yara Norge, Yara Porsgrunn, 26. - 30. august 2019

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Fabrikkssjef	X	X		X
HMSK-sjef	X	X	X	X
HMSK-sjef HIPAS	X			
Fungerende produksjonssjef KS og FGj2	X		X	
Produksjonssjef FGj 3 og 4	X	X	X	X
Prosessingeniør FGJ 3 og 4	X	X	X	X
Prosessingeniør KS og FGJ2	X	X	X	
Miljøingeniør	X	X	X	X
Gruppeleder Miljø/prosesslab	X	X	X	X
Leder Skipningsavdelingen	X	X	X	X
Driftsingeniør Skip	X		X	
Ekstern vedlikehold		X	X	
Logistikk		X		
HMS ingeniør		X	X	X
Hovedvernombud		X		X
Prosess ingeniør KS/FGj2		X	X	X
Produksjonssjef NII		X	X	X
Innkjøp			X	
Produksjonssjef SSO			X	
Prosessingeniør SSO			X	X
Prosessingeniør NII			X	
N-lab			X	
Vedlikehold FGj/KS			X	
Vedlikehold SSO			X	
Kvalitetsingeniør			X	

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:

Britt Endre, revisjonsleder

Gro Hagen, revisor

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved Yara Norge, Yara Porsgrunn, 26. - 30. august 2019

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen som ble forevist under revisjonen:

- Stillingsbeskrivelser
- Organisasjonskart
- Presentasjoner om virksomheten
- Strategidokument for storulykker
- Sikkerhetsrapport for Yara Porsgrunn 2017
- Månedsrapporter for utslipp til vann og luft
- Utslippskontroll til luft og vann Lab prosedyrer
- Beregning til utslipp til vann og luft fra Yara POR
- Driftsprosedyrer
- Driftskontrollprogram
- Ledelsessystemet
- Oversikter fra synergi ytre miljø og naboklager